

Bilag til beretn. fra udv. ang. lovf. om almindelig omsætningsafgift.

3. Ved bedømmelsen af den i tabel 2 angivne stigningsprocent i kommunernes refusionsberettigede vejudgifter i perioden 1958-59—1964-65 må tages i betragtning, dels at biltallet i samme periode er steget med ca. 105 pct., nemlig fra 441.251 ved udgangen af 1958 til 907.012 ved udgangen af 1964, dels at vejbygningspristallet i samme periode er steget 40 pct. (Stigningen i priser og lønninger i almindelighed har udgjort henved 50 pct.).

Amtskommunernes refusionsberettigede vejudgifter er i de senere år steget relativt mere end de andre kommunegrupperes udgifter. En medvirkende årsag hertil kan være de senere års formindskede muligheder for at opnå tilskud af vejfonden til anlægsarbejder på landeveje, idet amterne i en vis udstrækning vælger at udføre sådanne anlægsarbejder på landeveje med 75 pct. refusion. De økonomiske muligheder herfor har for flere amter været til stede efter vedtagelsen af loven af 31. maj 1963 om hovedlandeveje, hvorefter staten betaler 100 pct. til anlægsarbejder på hovedlandeveje. Endvidere kan nævnes den skete ændring i amtskommunernes skattegrundlag.

Til sognekommunernes vejudgifter skal bemærkes, at kommunerne i Jylland siden vejtilskudslovens ikrafttræden har afholdt store ekstraordinære udgifter til belægningsforbedringer. Således er siden 1958 knap 10.000 km af det jyske bivejsnet forsynet med asfaldtæklag, hvilket i kraft af mindre vedligeholdelsesudgifter senere giver sig udslag i forholdsvis mindre stigning i vejudgifterne for sognekommunegruppen som helhed.

Det må i øvrigt fremhæves, at gennemsnitsstigningen i sognekommunernes vejudgifter dækker over meget forskellige forhold i de forskellige kategorier af kommuner inden for sognekommunegruppen (bymæssige kommuner, mindre forstæder og stationsbyer samt kommuner i udviklingsområder). Særlig udgifterne til anlæg af boligveje til byggeplaner i de hastigt ekspanderende sognekommuner indgår med øget vægt i vejudgifterne.

Lignende forhold samt udgifter til færdselsregulerende foranstaltninger og parkeringsanlæg og -pladser gør sig gældende for købstadkommunerne.

4. Ved bedømmelsen af mulighederne for

at påvirke statsbudgettet ved ændring af refusionssystemet skal først bemærkes, at dette ikke kan få virkning for statsfinanserne før 1967-68, idet den lovbundne refusion af kommunernes vejudgifter i indeværende finansår kommer til udbetaling i 1966-67. For at en ændring af refusionssystemet skal kunne få virkning på statsbudgettet i 1967-68, må en lov herom være vedtaget før 1. april 1966.

En ændring af vejrefusionen vil i betydelig grad gribe ind i kommunernes økonomi. Spørgsmålet om refusionsordningens betydning for stat og kommune er i øvrigt genstand for undersøgelse i det af økonomiministeriet i sommeren 1963 nedsatte udvalg vedrørende samtlige statens refusioner af kommunale udgifter. Ordninger på længere sigt må ses i sammenhæng med kommunallovskommissionens arbejde med ændring af den kommunale struktur.

Da der uundgåeligt må være sammenhæng mellem biltallets og færdsels stigning på den ene side og vejudgifterne på den anden side, må der med den stærkt stigende bilpark ventes fortsat stigning i kommunernes vejudgifter, jfr. at en overvejende del af disse medgår til vejnettets *vedligeholdelse og drift*. Det synes herefter vanskeligt at fiksere udgifterne, og der må i årene fremefter regnes med at skulle anvendes stigende beløb til vejudgifter, men i takt hermed må også motorafgifterne forventes at stige. Den naturlige sammenhæng mellem motorafgifter og vejudgifter er netop baggrunden for, at man i sin tid i lovgivningen har ladet provenuet af motorafgifterne (eller en væsentlig del heraf) binde til anvendelse til vejformål.

5. I forbindelse med overvejelserne af mulighederne for en eventuel midlertidig begrænsning af refusionen af vejudgifterne skal fremhæves, at en ordning i lighed med den ved begrænsningsloven af 7. februar 1963 gennemførte må frarådes. Denne ordning, der gennemførtes efter forhandling med de kommunale organisationer, bandt kommunernes vejudgifter i 1963-64 til et tidligere udgiftsår, men har vist sig at være behæftet med alvorlige administrative vanskeligheder foruden med reelle vanskeligheder for kommunerne, ganske særlig udviklingskommunerne med stærkt stigende udgifter.